

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. марта 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Преплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жит.

После Бисмаркова јубилеја.

К'о што знате, велика је слава
У Берлину, у Немачкој била;
Седамдесет Бисмарку се лета
Навршило првога Априла.

Свирке, песме, бубњи и бакљаде,
Наздравице, дарови и цвеће, —
(Гарашанин — опкладит' се могу
Од свог рода то дочекаг' неће)

Бисмарк има противника својих,
Противника и стари и млади,
Ал тог дана признао је свако:
Бисмарк зна шта ради!

Уснопити раштркано пруже,
Тим' ојачат снагу своје роду —
Ал куд нагох, — од мене с' не тражи
Да му пишем оду.

Али за то читати сам смео
Много, што се о Бисмарку пише,
Ту ти, брате, има крупних ствари,
— А ситних још више.

Један пише како Бисмарк живи,
Кол'ко ради, кол'ко се одмара;
Други броји кол'ко пије пива,
Кол'ко пуши у вече цигара.

Један броји власи му на глави;
Други прта његове голубе;
Један прича ко му жуљ сасеца;
Други знаде, чиме пере зубе.

Том приликом дозн'о сам и ово
(Што из вида изгубити нећу)
Све одело које Бисмарк носи
Шије му се и кроји — у Бечу.

То је лепо, тим се многи диче,
Тиме Бечка индустрија цвета,
Само не знам боји ли се когод
Реципроцитета.

Та бојазан нашла би свој вршак
У овом есапу:
Ми Бисмарку кројимо одело, —
А он нама — капу.

Крешимир.

Шетња по Вршцу. VII.

Људи тврде, да су стара времена била боља, него што су ова данашња. То није истина. Јер пређе није се ни знало за вегетеријанство, а сад тако рапидно напредује, да ће скорим доћи време, кад људи друго ништа неће ни јести, но само пасуља, репе, кеља и друго зеље. О месу неће смети нико ни помислити, а камо ли печењем омастити брк. Да је тако, о томе нас могу најбоље извести касапи. Не треба нам Кељетијеве статистике, него нам се ваља обратити на наше касапе, па да одмах дознамо, како је благословено наше материјално стање и како из године у годину све лепше напредује под Тисином владавином. Вегетеријанци могу са том владавином потпуно задовољни бити и ако се њиховим начелима противи, кад ко влада вином, јер ето касапи нас могу уверити, да се ове године о ускресу ни полак толико жагаваца није заклало и продало као лане, а то не значи, да су људи тако осиромашили, да немају но-

ваца ни на ускрс да се јагњећим печењем ославе, већ значи, да су прешли у вегетеријански табор, па им је милије да се о ускрсу сладе зељем, ротквама и сувим хлебом, него да кваре стомак и крв своју са месом. И за то баш и рекох ја, да није истина, да су стара времена боља била, већ је сада наступило златно доба — доба посног ускрса, за какав народи до сад још нису знали. Тек је Тиса морао прво десет година владати, па да дотле дотерамо, а за других десет година мораћемо сви поумирати од глади, ако се свевишњи не смилује, па не пусти из неба мапу, те да спасе јадне народе у Угарској, као што је некада на нашу штету спасао Чивуте у пустињи.

Него код нас није баш тако рђаво стање, као што би се могло по овим речима судити, јер ето бивше заступство црквене општине имало је толико много новаца, да је само на уређивање црквене порте потрошило 1200 фор. Кад човек прегледа и посмотри порту, он не може видети, шта се ту тако много уређивало, те је то уређивање стало хиљаду и две стотине форината, али томе ће се чудити само необавештени и злонамерни људи. Јер треба знати, да се у порти сејао и да је израстао овај скупи рен, који је само крушедолски манастир преко године стао три стотине форината, а о другим манастирима да и не говорим, па дакле ако крушедолски и други манастири нису за рен остали дужни, онда се зацело и рентирало, што је заступство тако скупо порту уредило.

Да су пак код нас људи са свим задовољни, за то је највећи доказ тај факт, што је Радић предиковао о ускрсу у цркви, јер да су незадовољни они га не би ни слушали, него би изишли из цркве, као што су учинили чланови певачког друштва и многи други

грађани, па би онда Радић с тим комотни је могао посматрати и уживати у свом ордену, с којим и једе и спава и којег и за одежду увек закачи, само да се не би ни за један тренут оделио од њега. Таквом човеку заоста и вреди даровати орден, јер га уме поштовати, па да га нема, морао би се сиромаш китити котилонским орденима од злаћаног папира, те би онда могао сва своја прса да ишара орденима, па би онда с тим већма импоновао и мушком и женском свету — дечијем. Као побожан калуђер постигао би ту узвишену цел, да би свугде литија била, гдегод би се он појавио, те би тако овековечио своје име. Тешко да се његов 15то-фунтовни мозак неће и на то сетити, те ће се тако обесмртити код деце.

Али да се мапем ове трагикомедије, јер ће можда читаоци помислити, да у Вршцу нема ничег лепога и доброг. Ко тако мисли тај се љуто вара, јер ето ми престигосмо Карловчане, па подигосмо нашем неумрлом песнику Бранку Радићевићу до душе скроман али трајан и према нашим приликама достојанствен споменик. Другог дана ускрса осветио се Бранков студенац и том се приликом приредила величанствена народна светковина, какве до сад Вршац још није видео, али које ја овде нећу описати, јер је опис исте изашао већ у новинама, па нећу да опетугем оно, што је већ речено и што је познато.

Но тј, код освећеног Бранковог студенца, ту где жубори здрава вода из земаљске дубине, ту, где ће цвеће и словенске липе мирити, ту, где се искупило преко пет хиљада људи, да одају пошту омиљеном песнику омладине — ту и „Стармали“ скида капу и са највећим пијететом кличе према небу: Слава ти, неумрли песниче! . . .

Вл.

ПОДЛИСТАК

Помоћ у нужди.

(Хумореска по немачком)

Ма да је Марица била већ од петнаест година, ипак је спадала међу оне девојке, које осамнаестогодишње девојке охоло „швигарицом“ називају. Одрастив на усамљеном добру своје ујне, — јер родитељи јој беху помрли још кад она врло малена беше — долазив у додир само са овом и старом гувернантом, очувала је она сву ону свежину и живахност, која је својствена била њеној детињастој нарави. Они, свежим зеленилом покривени брежуљци, па они цик-цак путеви који кроз исте водише оним примамљивим, са шарним цвећем покривеним ливадама, па они бистри потчићи, који весело жуборећи, јураћу преко шљунковити брежуљака, да би се час по скрили у жбуновима који крај њих мирно стајаху, да би, кривудајући час тамо час амо, пружили оживљавајуће влаге оним небројеним лепим и мирисним љубичицама, што исподизаху своје лавице огледајући се у њима, па они дивни пашњаци, на којима пасаху беле као снег краве, па оно просто али красно сеоце — цела та весела и живахна слика била је од јаког уплива на маричино млађано биће, па које се дабоме нико није обзирао, до син месног учитеља, који је од времена на време — разуме се о феријама — у К. долазио. Са њиме

се Марица као дететом играла, с њиме у друштву испраћала је ова свако јутро кравара, кад је исти терао краве на нашу, с њиме у друштву ватала је она фореље у потчићима и лептире по ливадама, њега је она смело пратила, кад је ишао да краде јабука, с њиме у друштву несташно се верала она по шумским брежуљцима и честама, тражећи јагода и љубичице, од куда се, на највеће упренашћење своје гувернанте, враћала вазда сва издерана и упрљана са разбарушеном косом и изгребеним образима. Ово детињско пријатељство буде тиме прекинуто, што Милован оде у варош у гимназију, одакле ће после и на свеучилиште у престоницу. О феријама састајали су се дабоме опет, али при тим састанцима већ није било оног старог тона. Милован је постао озбиљнији, а Марица је носила већ „дугачко“. И ако је Марица још и сад радо на усамљеним местима изувала своје ципеле и задизала своје сукње, па ишла по потоку и ватала раке, што су се скрили за камење, ипак то није могла чинити у пратњи миловановој; да иде у шетњу са својом старом гувернантом, која је вечито имала на носу наочари а у рукама плетиво, било јој је веома досадно, па с' тога се она, тражећи јагода и љубичице радије сама пужала, сама је ватала лептире, сама је пецала рибу, сама је себи скраћивала време, како је она то сама за најбоље пронашла. Дабоме, да при својим тим партијама није могла избећи а да се по који пут не сретне с' Ми-

У Ш Т И П Ц И.

Вршачки је владика врло дарезљиве руке, кад ваља што дати за српске ствари. Тако за мађарске и стране ствари даје по десет форината, а за Бранков студенац дао је сто — мислите форината? Боже сахрани! Дао је само сто новчића.

* * *

Наш „јединац“ иште по двадесет форината од сваке општине у вршачкој дијецези, где је одржавао каноничку визитацију. Општине му одговарају, да је то мало, па му нуде двадесет и пет.

* * *

Апостол Метод је славенску православну службу бранио. Герман је ту службу приликом хиљадугодишње прославе Методијеве — забранио, — Па није велика разлика. Разлика је једино у речи: „за“, само смо ми сви — „против.“

* * *

Једна наша општина мисли да не треба прославити Ћирила и Метода, јер вели: — Да није било тих првих славенских апостола, не би можда било ни — Германа.

* * *

Друге општине мисле обратно, па још додају, да после Германа мора доћи нов Ћирил и Метод, ако хоћемо да останемо православни.

* * *

Дошао свештеник из Горње Крајине владици Живковићу. — „Ти си ми владико заповедио окружницом, да прославим хиљадугодишницу Ћирила и Метода. Теби је опет патријарх прославу забранио. Шта

лованом. Онда би се поздравили обично и говорили би о најнеинтересантијим стварима, радујући се најзад, кад би им се путеви разилазили. Па ипак при тим растанцима често би обоје наједаред уплашено застали, кад би им се погледи сусрели. У последње време баш мучним постаде оваки одношај. Кад се састану обоје поцрвене, једно друго траже, а кад се гађу они се избегавају, кад једно на друго мисле они се љуте, па ипак вечито мисле једно о другом. Обоје су били заљубљени, па ипак Милован, висок плав али стидљив човек, није могао ни с' највећом муком да протена коју реч'цу о својој љубави; а Марица опет никако није могла да да себи рачуна о својим осећајима. Шта више она би још по кад кад избацила по коју реч: као да је Милован постао са свим други човек и да она не мож' да га трпи.

Ујна марицина, гђа Милићка, била је удовица у рату погинулог официра, па пошто је имала не баш сјајну пензију а из жалости за својим мужем, ког још навек оплакиваше, повуче се на добро, које је наследила од своје матере и које је лежало поред села К. Пошто је Марица била већ у добу када човек о „удомљењу“ свог детета мислити почиње, и пошто је гђа Милићка своју нећаку као најближа сродница, од рано умрлих родитеља њених као аманет примила, да се о њој и њеној будућности стара, — што је она као добра и ваљана жена заиста и чинила, — то ју је ипак брига о марициној будућности сад више морила

ћеш сад радити?“ — „Ради ти“ одговори му Живковић.

* * *

Чивутски листови буне Енглезе против Московца. — Јест кад само не би било „московаче“.

* * *

Кад су Апостола Метода хтели први пут да завладиче, он је ту почасти одбио, позивајући се на своју младост. Радић би и од саме помисли, да одбије владичанство — оседио, па би га опет завладичили. Само да хоће ко да га понуди.

* * *

Народни добротвор Герески оставио је ово дана дванајест и по хиљада рубаља за сироте књижевнике. Чујемо да је ту реч „књижевнике“ трипут исподвукао, да нико не мисли, е се реч књижевници тиче књижника и фарисеја.

* * *

Провосе се гласови да ћемо ући још дубље у Босну. Види се да улазимо у — април. А ако уђемо у априлу, изаћи ћемо у мају. (Па дабогме после априла долази мај. то није чудновато.)

Θ.

Чивутска радозналост.

На путу се нађу два непозната чивутина, па чиве ко чиве одмах би, да се упознају. „С ким имам част“ упита један. „Ја сам трговац из Б.“ одговори други, „зовем се Мориц Плац.“ „Молим вас,“ примети први, „јесте ли ви близу род са Маркус-плацом у Венецији?“

но икад. Истина, она се старала за своју нећаку као да јој је рођена кћи и брижљиво ју је васпитала, али јој је и то било јасно, да Марица ни по знању ни по карактеру своме, не би била кадра да издржи борбу у свету. А овде, у овој самоћи није могла наћи мужа за њу. С' тога се мора у варош, мора се ићи у друштва и друштва примати, и гђу Милићку, која у својој усамљености постале одвећ њежна и мека, поче да мори мисао, е ће за љубав своје нећаке морати да промене свој тихи начин животога. С' тога јој готово мило беше што једног дана дође њен неки брат од тетке, пензионеровани капетан Кузмић — и запреси руку марицину. Г. Кузмић, човек иначе веселе нарави и добар друштвењак, долазио је овда онда на њихово добро и кад би уверавао, да је задобио наклоност марицину, не беше то баш са свим неосновано. Гђа Милићка је имала доста доказа о марициној наклоности према њеном брату, ма да је Марица често исмевајућим тоном продуцирала држање, ходање и говор г. Кузмића. И заиста, кад год би се г. Кузмић код њи нашао, Марица је вазда уз њега била. Та Марица је имала толико да пита, а г. Кузмић није био никад тако нестрпељив као ујна и гувернанта, он је увек одговарао на сва њена питања, па и онда кад Марица није хтела ништа више да зна, до ли узрок; зашто је небо плаво а дрва зелена, а зашто није то обратно. Г. Кузмић се поред тога изврсно разумевао у хватању скакаваца и ископавању гљива, које је Марица

*

Ђира. Како се оно зваше дојакшоњи председник министарства у Француској?

Спира. Звао се *Феррије*.

Ђира. А како се зове овај нови?

Спира. Тај се зове *Брисон*.

Ђира. Нека иде у школу!

Спира. А за што?

Ђира. Но, па после *Феррија*

треба да се иде у школу.

Ђира. Даклем Енглеска тражи од Русије одлучна одговора, да јој каже шта управо тражи у Афганистану.

Спира. Па шта ће Русија одговорити?

Ђира. То не знам. Ја би одговорио овако: Наша војска док је пешке дошла до Азије подерала је цонове, — па сад тражи „*Пенџе*“ та.

Спира. То би био достојан одговор на тако страшан ултиматум.

П у с л и ц е.

⇒ Варош *Херат* има то чудновато својство: Ако Руси кажу *Х*, — а Енглели *Е* — остало се само каже.

⊙ Боже мој, у Аустро-Угарској има толико света, који скапава од глади, а виша политика не помишља на сомун, него на *Солун*.

Ж У Нишу се сада, априла месеца 1885. год. састаје скупштина за годину 1884. — Е брате, „напредњаци“ тако напредују, да већ скупштине једва могу да их стигну.

* У Трсту је већ долијао српски конзул (*Чивути*). — Сад се неки аустријски амтсдинер, који је ономад добио таковски орден, нада, да ће он то место добити.

△ Ђође *Станковић* појављује се опет у „Турском Мароду“, и ту исповеда да о „*Нашем Добу*“ не зна, кога је пола. (Па ми ћемо му рећи, — пола *Анђељево*, а пола *Тисино*.)

* * Оно мало гостију што су били у Велеграду, певали су на гробу св. *Метода* све латинске песме. По чему ли ће, боже, свети *Методија* познати, да је то била прослава, а не — *пркос*.

× „*Наше Доба*“ јавља да је навршило своју прву и то „*страсну*“ четврт, уједно прети да ће угазити у нову четврт и у нову *страсност*.

†† Но тај *Валентич* учинио је баш грдно *бе-законје*. Е, ал тако је то, отац је домхер, а домхери не смеду имати *законитих* синова.

за своју удицу потребовала. Пентрао се често г. *Кузмић* и на дрво и завлачио у најгушће честе, само да *Марици* набави лепа воћа и јагода, и није при том ни мало пажње обраћао на своје хаљине, које би се том приликом на више места поцепале и опарале, ни на оне греботине које му оштро трње у тело зарезиваше. Једном речи г. *Кузмић* био је идејал и *Марица* је јако жалила, што сви људи нису тако као што је он. Поред свег тога гђа *Милићка* ипак е по мало сумњала, да ће *Ма* ица хтети одазвати се жељи њенога брата, па с' тога се упозори на његове године са којима је он далеко напред испред *Марице*. Г. *Кузмић* је пак узверено погледа и рекне:

„Шта ти управо с' тим мислиш *драга сестро*?“

„Ја мислим то, да си у *педесетој* години, а *Марица* је тек *осамнајст*.“

„Дозволи ти мени, *драга сестро*, да ти кажем да се ти у томе не разумеш. Ја сам истина, *четрдесет* и *девет* година стар, али дозволићеш, да су то тек најлепше *мушке* године.“

„Ти можеш имати и право, само ако и *Марица* тако мисли.“

„*Марица* — ни *бриге* те није. Не, *драга сестро*, ти си и *сувуше* удаљена од светстих ствари, иначе не би тако *заслепљена* била . . .“ Он се диже и приђе *корак* ближе *огледалу* . . . „Ја не ћу да си *ласкам*, али држим да сам

још *донекле* кадар да будем од *уплива* на *женско* срце. Кажи ми *једног* *жутокљуновића*, који би *крући* био од мене . . . Ал, *драга сејо*, а и *брада* ми је још *црна*. Сто му *врага*, ја бих волео видети ту *девојку* . . . Али *чекај* само. — Хајд' да се *опклади*мо — ја сам на *свашта* готов.“

„*Ствар* је и *сувише* *озбиљна* а да би се *кладили*. Ти си *потпуно* слободан и можеш још *данас* с' *Маријом* говорити“.

„*Добро*, онда ћу то *одма* да учиним. Ха, сто му *врага* — *педесет* година! . . .“

„Ено *Марице* где иде из *баште* . . .“

После *једне* минуте *седио* је г. *Кузмић* према *Марици* у *хладовитој*, *зеленој* *сеници*. Он се *тудио* да *седи* што *укоченије*, како би *тима* *своме* *телу* дао што *више* *достојанства* и *лепоте*. Била је то *особита* *слика*: *Марица* *живахна* и *окретна*, *час* *гура* *лепе* *увојке* *своје* *косе* *са* *свог* *поносиог* *чела*, *час* *чупка* *листиће* *са* у *котарици* *на-*
лазећег *цвећа*, *час* *марамом* *гони* *безобразне* *муве*, *час* *несташним* *својим* *очима* *прати* *шарене* *лептире* *који* *сле-*
ћаху *са* *цвета* *на* *цвет*; а г. *Кузмић* *укочен* к'о *ружа* у *чуну*, *час* *намешта* *своју* *круту* *огрлицу*, *час* *глади* *брке*, *час* *дотерује* *браду*, *коју* је на *огледалу* *наместио* а *после* *тим* *дотеривањем* *таку* *јој* *форму* *дао*, да се *Марица* *најзад* *морала* *гласно* *насмејати*.

(Свршиће се.)

Бука. Јеси ли видио да је „Наше Доба“ добило од „Заставе“ на ускрс црвено јаје?“

Шуна: „Па то је сасвим у реду. Само су они око „Заставе“ инак нешто превидели.“

Бука: „А шта би то било?“

Шуна: „Кад су се сетили ускрса нису требали пропустити ни „водени поведељака.“ А по заслуги и по лепом српском обичају могли су „Наше доба“ на тај дан во свја тјашкаја — исполивати.“

Бука: „Што јест, јест, досетио си се.“

Ө.

Априли, ли, ли!!!

Отац Глиша, Тиси креше,

Што с' о права српска чеше;

Па му вели: само даље,

Не дирај нам православље!

Већ ми српска крвца ври — — —

Априли, ли, ли!!!

А јединац наш се јади,

Те беседи своме деди:

Назаренство свуд се шири

Пропашће нам народ мили,

Па шта ћемо онда ми? —

Априли, ли, ли!!!

„Наше доба“ Јот у моли,

Па му братски вако збори:

Манимо се правца стара

Може Србма панет' квара,

Путеви су наши зли — —

Априли, ли, ли!!!

Кикинђани сами зборе,

Направисмо од зла горе;

Доста беше стида, срама,

Окајмо се свог програма,

У заборав све што би! — — —

Априли, ли, ли!!!

Српска влада сад се брине,

Да слободи оков скине;

Да уведе „фраје пресе“

За славенске интересе,

Да будемо своји сви — —

Априли, ли, ли!!!

Напредак нам свуда цвати,

Јер нас српска слога прати;

А Тиси се чисто мили,

Што смо здрави, што смо чили;

Те над Србма својски бди — — —

Априли, ли, ли!!!

Разлаголствија.

III.

Даклем ће и Лаза Нанчић, ма и против своје воље, по свој прилици доспети у горњу кућу т. ј. у ону жуту кућу горе у Вацу, што је пожутила од јада изчекивајући српске кираџије. Оно истина, да Лаза није никакав магнат, али је бар неки магнет, који чим се макне привлачи све громове (и Громоне) мађарског макро-Козме. Долазак ће му бити званичан, јер незван зацело неби ни ишао; а да неби у Вацу заборавио, да је равноправан грађанин слободне Угарске, имаће право тамо све дотле остати, док га не пусте; уживаће слободу кретања по простору од неколико хиљада квадратних сантиметара, осим тога од воље ће му стојати избор предмета за своје санове при спавању, слободно ће му бити читати све књиге и новине, осим оних, што му се забране, а писма на њега управљена не само да ће моћи он читати, кога се тиче, него и други кога се не тиче (без разлике вере и народности) и т. д. Једном речи уживаће Лаза тамо у тамници сијасет права и слободе тако, да најпосле неће знати, где је за нас у Угарској боље, у Вацу или ван Ваца. Али и право му је, зашто се позива на иноземску револуционарну омладину младе Италије, а неће да спомене ближу нам „лојалност“ кошутовог и ракоцијевог доба.

У осталом и наша пресуда (пресуда) о исходу те пресне парнице неће се ваљда баш дословце тако испунити, а ако се не сме фалити, оно се не сме ни кудити дан пре ве-Чери, те се можемо надати, да ће Лаза, ма се како довијао истражни судац Чери, и остале овогодишње вечери провести без икакве боље (доле боље него горе у Вацу), у толико више, што је прески суд у Ердељу ослободио уредника три-буне, а Лаза нити је уређивао а није ни радио ни на једној буни, те би му милије било, да га при априлској расправи пошљу у Април него у Вац.

Кад смо већ споменули горњу кућу, то морамо признати, да су се наши црквени великодостојници као мађарски магнати сјајно показали својим блистателним ћутањем, те да су, пошто је баш частни пост био (доба метависања *par excellence*) потпуно извршили своју дужност, и метанишући поклонили се моћноме Тиси потпомагајући као православни епископи реформацију горње куће и то наравно по владином калуцу, која је била за наименовање а не за бирање. Та зар је и могла његова Наименованост гласати против воље свога принципала за принцип избора а не за наименовање чланова горње куће, кад без наименовања неби ни било „Наименованости“ или као што неко рече у најновије доба „Неби-раност“, а то сигурно зато, што Герман неби рано да се сиће са митрополитске столице.

Пошто је тада био баш велики пост, то је морао наш постављени патријарх по налогу свога предпостављеног министра Тисе уобичајене црквене часове за време поста заставити, па све своје празне часове, (а тих, фала Богу, има и сувише) употребити на гласање у горњој кући, да тако потпомогне час

— р.

ове час оне предлоге свога госе. Познато је, да је његова Наименованост још „во времја оно“ терала пркос са српским народом и ако не у једној радњи, а оно у више, ако не с певањем, а оно с кукањем, док није најпосле могао, као наименовани патријарх себи и својим пришипетљама, као оно у позоришном комаду, рећи : *фала Богу астал је постављен!*

За време овогодишњег ускршњег поста наишли смо у нашем јавном животу на неколико чудноватих појава. Стални сарадник „грчко-источне вере бечке (ко да више) „Пресе,“ сигурно пресиран с друге стране, изложио је у „Вражјем добу“ своје пресне лагарије о македонском питању и о такозваним „мизерабилитетима.“ Ово истина вије чудо, јер смо на његове пресне лагарије још из „Пресе“ давно навикнути, али је чудо, да се исти господин после свог толикогодишњег несрпског рада сада наједанпут осећа јавно као Србин. А и ко би смео у то посумњати, кад је он као Србин у Македонији заступао грчке интересе, као давнашњи сарадник бечке немачке „Пресе“ политику „стајања за врат“ словенској змији, а као члан угарског сабора бранио је хрвацке интересе по мађарском рецепту. Он је тврдио, да број Срба још није до пет милиона нарастао. Пристајемо! Па ако је само још једна нула фалила, да се пуни пет милиона наврши, то је са новопеченим Србином, господином обрвотабилитетом Ђуром плем. Ђурковићем та цел потпуно постигнута! . . .

За време поста нас је још једна чудна изјава изненадила, у којој се један образован и поштен калуђер јавно у листу ограђује против назива „честит човек,“ а то сигурно зато, што његов шеф нерадо гледа, да се потчињеним дају таке лепе титуле, које њему не кипирају. Из тога се јасно види, да су се наши српски калуђери сасвим по германили. Заиста, чудновато је са нашим калуђерима и њиховом странком. Најпре су ћутали и трошили Немањића благо, за тим су трошили па викали на „расколнике,“ а кад су им наши либерали пократили прсте, онда су они клерикали. Па ко је свему томе крив?

У Тулону колера,
У Вршцу филоксера,
У Кикинди Ника тић,
У Карловци — Анђелић!

Мади.

Шта је непристојно.

Вероучитељ : Знаш ли ти, Перо, шта је непристојно ?

Ћак : Непристојно је, кад пона у олтару каже тугору, — старом човеку — магарче!

Вероучитељ : Та јест, јест, то би као било непристојно, али видиш синко, и то је непристојно, што ти верујеш о мени оно, што се по вароши говори.

Ћак : Молим, господине, ја сам сам то чуо, јер сам се баш онда облачио у рипиде.

Вероучитељ : Седи магаре, ти си баш непристојан.

Проба пера.

CI.

Теоричност и практичност.

'Вако ми је рек'о
Или чит'о неко :
„Кад те ко год вређа,
Окрени му леђа!“

Јест', ал ако уз то
И батином прети! ?
„Е, онда је прво
Батину отети,

Па ако те и онда
Неправедно вређа,
Завитлај га, нек теби
Он окрене леђа.“

СII.

Питомо, — ал није практично.

'Вако ми је реко
(Или чит'о) неко :
„Кад те ко год вређа,
Окрени му леђа!“

Јест', ал ако уз то
И батином прети! ?
„Е онда је прво :
Батину отети ;

Па ако те и онда
Неправедно вређа,
Натерај га, нек теби,
Он покаже леђа.“

СIII.

Савет мога покојног кума.

Ако имаш бесну жену,
Ти је дотерај.*)
Не да ли се дотерати,
Ти је отерај.**)

СIV.

Тако је — кад није друкчије.

Многе с' песме пишу водом
— А читају модом.

Женске тајне пишу с' крадом
— А читају сладом.

Уговор се пише с братом,
— Чита с адвокатом.

Дугови се пишу кредом
— А читају једом.

*) Ова би се песма могла лепо и на немачки превести. У место „дотерај“ могло би се рећи: „Eidotter“ (т. ј. ако није муњак.)

**) Ова реч би могла и у немачком преводу остати: „Otterei,“ — и онда би се презентирала као змијино јаје.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

CV.

Срце је ко јаје.

Срце је к'о јаје
(Ласно се и квари)
Само ј' донде меко
Док се не обари.

А богатство шта је?
Премишљ'о сам дуго, —
Богатство је шпархерд,
Ил огњиште друго.

Па за то се никад
И не чуди раја,
Што на том огњишту
Има тврдиx јаја.

Г—д—н.

Писмо из Сијона.*Брату по Христу у Стармалом.*

Жао ме је брате што ти морам рећи, да ниси био добар кум, кад си нашег слачајшег Германа крстио „његова небираност;“ а неби се ваљада ни ја томе досетио да није неко у оправданом гњеву узвикнуо: „То је лаж; ја не могу бити „небираност“ пошто сам фактично биран.“

А тако и јесте.

Немој брате заборавити, да је наш Герман добио 11 гласова, дакле је у избиљу био биран; сад што он није изабран, то није његова заслуга.

За то, брате „Стармали“, неби згорег било, кад би ти твој кумчету друго име дао, а то је сасвим лако.

Узмимо на пр. да си ти то име њему на „знамењу“ дао, а сада долази право криштење, те га молим те крсти онако како истина налаже, а то је: „Њег. Неизабраност.“

То би име уједно потсећало и на оне јеванђелске речи: Многи звани, а мало „избрани.“

Прими срдачан поздрав од твог

бр. 15.

Разговор о чивутском сирћету.

Аврам Чивутин. Зашто ви, кхомшија не кхупујете сирћета од мене, кхад је тако јефтина?

Н. Н. За то, јер сам га једанпут коштао.

Аврам. А зашто ви буните други људе, да нико не кхушује сирће од мене? — Је ли то хришћански?

Н. Н. Јесте, Авраме, то је са свим хришћански. Јер ви сте и Христу на крсту вашег сирћета дали, али он „вкус не хотјаше пити.“

Из школе.

Српско ћаче чита у школи мађарски и превађа: аз asztalos = столар, а szabó = кројач, а mézszáros = пан-дур*).

*) Месарош се зове у том месту наредник у капетанији.

И ред је каткад опасан.

А. Је-ли истина, да те је Лаза јуче ћушио?
Б. А која ми вајда крити. Истина је.
А. А за што му ниси ћушку вратио?
Б. Е, брате, свашта има свога узрока. У соби смо били само нас двојица. Па да сам му ја ћушку вратио, онда би таки опет дошао ред на мене.

А. Ако бога знате, комшинице, како можете ваше јединче пуштати да иде босо по снегу?! Зар не видите како су му ноге црвене од зиме?

Б. Ћутите кад не знате. Нису, њему ноге црвене од зиме.

А. Да од-а-шта?

Б. Има шарлах.

О. Јесте ли претплаћени на „Стармали“?

У. Нисам.

О. А зашто?

У. Много ми слађе пада читање, кад знам да ме ништа не кошта.

— Господине, професору, зар ви говеђину једете претима?

— Опростите, забунио сам се, — ја сам мислио да је сос.

— Је с' чула, жено. ако ме још једаред тако увредиш, таки ћемо се растати.

— А ако те још двапут тако увредим?

— Онда, — онда, — онда ћемо се двапут растати.

Самопоуздање.

Жељезнички стражар: Натраг! не можете преко пруге, сад долази влак.

Кочијаш: Не браним, ја морам прећи, па макар да цео влак прегазим.

Како се провела.

„Но, драга Љубице, како си се провела код бележниковице“? — запита ће муж своју жену, која се враћаше с' „јаузна“.

„Можеш мислити! врло хрђаво, сви који су позвани били, дошли су, — па нисмо имали кога да оговарамо! . . .“

Да није онога „да“.

У једноме великоме друштву, дође на „тапет“ разговор о дугом веку. — „Заиста леп број година је постигао, наш слављеник господин учитељ, — када ево прославља свој 99 рођен дан“ — рећи ће један од присутних. — „То још није много“ — повика гђа Пела Говорлић — „ал мој деда би сутра славио 150 годину свога живота, — „да“ није умрѐо у великој колери!“

Пригослањо.*)

Приједорско господарствено друштво троши годишње на један мален комад земље 400 фр., а приход им доноси годишње 150 фр. — Свака лањска воћка сад се вади а друга се сади; то тако иде сваке године. Хоће ли тзко дуго трајати, — то је тек ваљда слободно питати.

Један путник.

*) Дадосмо места овоме пригослањем, али морамо приметити да овака друштва и не постоје за то, да што више материјалне користи беру; она могу и своје штете имати, па инак од користи бити. Али ако је истина, да се воћке сваке године ваде и нове саде, онда ће од тога бити плода, као и од других поравних експеримената, којима се исте земље усређавају. Ур.

Новије књиге и листови

које уредништво добија на приказ.

Смрт Смаил-Аге Ченгића. Спев И. Мажуранића. Са 5 слика. Издање М. Ј. Ђорђевића. Београд, штампано у штампарији напредне странке. 1885.

Зборник позоришних дела. Свеска седамнаеста Стрелан. (Wildfeuer.) Драмски спев у пет чинова написао Фридрих Халм. Превео Јован Грчић. У Н. Саду трошком књижаре браће М. Поповића. 1885. Цена је 50 новчића.

Успомена на „Вожић“ 1884. године или: „Ускрс“ „Старе слободне Заставе“. У Земуну, штампана и издање Србина-Милоша Грабовачког 1885. Цена је 10 новчића.

Коло за гласовир написао Др. Јован Пачу. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новоме Саду. 1885. Цена 1 фор.

Позив на предплату.

Ко год није ишао у Велеград, том је остало доста новца у џепу и мило ће му бити кад чује да му се мало одлакшати може.

Најлепше ће тај терет олакшати, ако се предплати на „Стармалог“, који баш сада отвара нову предплату на 3. 6. или девет месеци. А то 1. фор. или 2. фор. или 3. фор.

Па како с овим бројем истиче предплата и свима онима, који су се само на 1. четврт са 1. фор. предплатили, то их све молимо да изволе поновити предплату и за 11. четврт, како би им непрекидно лист и даље шиљати могли. Такођер молимо и оне који нам што дугују од ове и од прошле године, да свој дуг подмире, те да нам уштеде толико пискарање и опомињање у овој ствари.

АДМИНИСТРАЦИЈА „СТАРМАЛОГ.“

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДАЊЕ.

Пошт. лађа
од 15. марта

1885. до
даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885.

Агенција.

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД,

без мириса је и брзо се суши.

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта.

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

3—6

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
У ПЕРГАВНИ

LE HUBLON

500 FEUILLES
FORMA FRANCAIS
C. C. HENRY
C. C. HENRY
C. C. HENRY
C. C. HENRY

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од CAWLEY & HENRY у Паризу.

Ваља се чувати од подражавања!

Само је онда овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отисак „Le Hublon“ и ако лаки картон има марку штитицу и сигнатуру.

UNIQUE FABRICANTS
11 Rue Beaugrenot & PARIS